

XIII EVF. * SZAM 217
[11] - Kolozsvár, 1930
október 7 Kedd
5691 EV - TISRI 15

AXA POSTALA
PLATITE in NUMERAR
No 244.716/927

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai
utca) 10. szám. Telefon: 9 77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lej
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

Az Uj Kelet az ország
és bánáti zsi
na,
Cikkeink után 400
forrás megjel
Kéziratokat ne
és megőrzésükre

Ramasetter Robert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Lemondott a Maniu-kormány: A király a lemondást elfogadta

Az intrika buktatta meg a nemzeti-parasztpárti kormányt — írják egyes bukaresti lapok — Maniu egészségügyi okokra hivatkozott lemondásában, az Adevărul szerint azonban arról van szó, hogy a király személyi diktatúrája következik-e, vagy megmarad-e a parlamentáris rezsim — Maniu három feltételt állított továbbmaradásához, a király azonban nem honorálta azokat — Kedden reggel kezdődnek meg a tanácskozások Szinajában — Hazatértek a Maniu-kormány külföldön járt miniszterei

Vagy újabb parasztpárti kormány, vagy pedig a király személyi kormánya következik:

Bucuresti—Bukarest, október 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Maniu miniszterelnök ma délután három órakor audiencián jelent meg Szinajában az uralkodó előtt. Maniu benyújtotta a királynak lemondását és ennek elfogadását ugyanazon okokra való hivatkozással kérte, amelyek már néhány hónappal ezelőtt lemondásra készítettek. A miniszterelnök kifejtette, hogy megrendült egészségi állapota miatt nincs abban a helyzetben, hogy az ország ügyeit vezesse.

Károly király a lemondást tudomásul vette, köszönetét fejezve ki a miniszterelnöknek a nemzeti-parasztpárti kormány közel két éves munkásságáért. Ugyanakkor megbizta a jelenlegi kormányt az ügyek vezetésével az új kabinet kinevezéséig.

Maniu audienciája alig harminc percig tartott. Délután félnyolc órakor a miniszterelnök elhagyta a Foisor-kastélyt és a reá várakozó újságíróknak mindössze annyit mondott, hogy a kormány lemondott. Az utódlás kérdését illetően Maniu mereven elzárkózott minden felvilágosítás elől. Ezután a miniszterelnök a pályaudvarra hajtatott. Délután négy órakor robogott át a szinajai állomáson az Orient Expressz, amely Párizsból hozta haza Madgearu és Lugojanu minisztereket. A két miniszter Maniu szalonkocsijába szállt fel és együttesen folytatták utjukat Bukarest felé.

Az intrika buktatta meg a nemzeti-parasztpárti kormányt

Bucuresti—Bukarest, október 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Maniu-kormány válsága tulajdonképpen nem esütörtökön, hanem Károly király hazatéréseinek pillanatában kezdődött meg. Az uralkodó királlyá proklamálása után annak az óhajának adott kifejezést, hogy a pártkormány helyett koncentrációs kormány alakuljon. Maniu emiatt már annak idején betervezte lemondását s kormányalakításra csak azután kapott ismételt megbízatást, miután Prezan tábornok koncentrációs kormányalakítási kísérletét esütörtökön elmondották. Politikai körökben azonban általánosan ideiglenes jellegűnek tekintették a Maniu-kabinetet, amely éppen ezért nélkülözte a kormányzathoz szükséges autoritást, már az uralkodó visszavonulása pillanatától kezdve.

Állandó nézeteltérések voltak a kormány tagjai között

Maniu a hétfő délutáni audiencián egészségügyi okokra hivatkozott, a valóságban azonban ez volt a legutolsó azon körülmények között, amelyek a nemzeti-parasztpárti kormány bukásához vezettek. Mint azt több ízben is alkalmunk volt kifejtetni, egyrészt a gazdasági válságból fakadó nehézségek, másrészt pedig a kormányon belül uralkodó egyetemesen olyan atmoszférát teremtettek, amelyben a Maniu-kormány az utóbbi időben már teljesen képtelen volt dolgozni, mert a miniszterelnök idejét idegeit a nemzetiek és parasztpárti körök közötti konfliktusok elsimítása miatt igénybe. A minisztertanácsok al-

ellen folyt, hanem egyrészt Maniu személye ellen, másrészt pedig a parlamentáris rezsim eltávolításáért. Ehhez járult azután a különböző személyi és általános természetű okok egész sorozata. Egyes bukaresti lapok, úgy az Adevărul is azt állították, hogy az uralkodó nem bizik Maniuban s nem tartja őt alkalmasnak a mai súlyos helyzetből adódó problémák megoldására. A koronázás és ezzel kapcsolatosan a felséges pár válásának megsemmisítése kérdésében ugyancsak ellentétek voltak az uralkodó és a miniszterelnök között.

Volt ezeken felül még két kérdés, amelyekben az uralkodó és a Maniu-kormány között az utóbbi időben surlódások támadtak: a nyári zavargások és a Steward-szerződés ügye. A király nagyon elégedetlen volt a kormány az antiszemita kilengésekkel kapcsolatos magatartásával és Vajda belügyminisztert emiatt öt hétig nem fogadta audiencián. A Steward-szerződés kérdését Maniolescu piszkálta meg, aki Madgearuval már évek óta ellenséges viszonyban áll. A Steward-ügyben az ellenzéki lapok panamáról beszéltek és Maniolescu a legkevésbé sem volt azon, hogy a Madgearuval szemben elhangzó gyanúsításokat megcáfolja, bár az általános vélemény szerint Madgearu teljesen tiszta volt ebben a kérdésben és a vádak nem a személye ellen voltak indokoltak.

Maniu esütörtöki audienciája után már nyilvánvaló volt, hogy a kormány sorsa meg van peeselve. Az a cáfoló kommuniké, amelyet szombaton este adott ki a miniszterelnökség, inkább a kormány óhaját fejezte ki, mint a tényleges helyzetet. Pénteken, szombaton és vasárnap a késő éjjeli órákba húzó tárgyalások folytak a kormány tagjai között, valamint az ellenzéki vezérek lakásán. Pénteken Bukarestbe utaztak a tartományi igazgatók, a kormánypárti képviselők és szenátorok és prefektusok javarésze is. A miniszterelnökséget valósággal megostromolták az igazgatók kormánypárti hívók, Maniuvál azonban nem lehetett beszélni, mint ahogy nem lehetett beszélni a többi miniszterekkel sem. A minisztériumokban csak a folyó ügyeket intézték el, a miniszterek és államtitkárok politikai tanácskozásokkal voltak elfoglalva. A miniszterek és Maniu befenteseinek arcán mindenesetre le lehetett olvasni az agónia hangulatát.

(Folytatása a harmadik oldalon)

Vissza sátrak egyszerűségéhez!

Nehéz, a jövő gondjaitól terhes télviz küszöbén Sátrak ünnepét üljük és ősi otthonunk és száműzöttségünk hagyományainak szellemében szelid testvéri vigalmak között kell töltenünk a napokat. „Vöszomachta böchagecha — örvendezz ünnepeiden” követeli az Irás. Am bajok és vészes kilátások idején — kéri a midrás — hogyan követhetjük ezt a parancsot? Ugy hangzik a válasz, hogy Sátrak ünnepén nemcsak emlékezünk, hanem cselekszünk. Cselekvéseink legyenek hasonlatosak ama idők cselekedeteire és főleg életmódjára, amelyeknek emlékeit akarjuk megőrizni a zsidó nép életében. Visszavonulunk e sátorba és hét napját az esztendőnek állandó lakásként rendezzük be. Rendezkedjünk néhány napra és tanuljunk belőle egyszerűséget egy egész életre!

Vajjon van-e erre a korra ráilleszhetőbb példázat ennél? Visszavonulni a sátorba! Vagyis: a sátorlakó igénytelen ségben és testvéri egymásrautaltságban élni, a természet tisztaságában és üdőségében tetsvéri egymásrautaltságban Van-e ennek a kornak, lehet-e más követelése, minthogy a tulhajtott, az ingerekben kimerült kultúra után térjünk vissza a természethez.

Gazdasági életünk pillérei napról-napra korhadnak és lemorzsolódnak, szinte tartanunk kell egy félelmetesen nagy összeroppanástól. Szociális életünk lazul. Amiket szentnek és érintetlennek ismertünk, új tartalmat öltöttek, más értékek jönnek a régi helyébe, zászlót bontottak államszövetségek és nyitott vámpatarok érdekében, nehogy a világszerte kiélesedő válság háboruknál is iszonyatosabb katasztrófát zudítson a kultúrvilágra. Mi zsidók pedig, akiknek profétái évezredekkel előbb követelték, hogy bárányok és farkasok egy akolban éljenek, akiknek legszébb népi ideálja mindenkor az egyenlőség és testvériesség volt — mi ebben a humanitárius szövetséget követelő korban összeszorított torokkal nézzük pártok és csoportok ellenünk való föl-vonulását. Nézzük azzal a tragikummal, amely felbontakozik minden válság esetén a zsidó élet horizontján.

De a borús időkben ősi bizakodásunk ne lankadjon. Nézzünk szukkot ünnepeinek szellemével a jövő idők elébe. E szellem az igénytelenség és egyszerű örömök jegyében való összelelkezése a nép minden gyermekének. Jólészéssel állapíthatjuk meg, hogy népünk szakítási tendenciái mulóban vannak és elég rámutatnunk a zsidó nép dolgozóinak egységfrontjára, amely népünk legjobbjainak, a tudomány és szociális élet kimagasló alakjainak, Einsteinnak és Szokolovnak üdvözlése közepette kövélődött egygyé a palesztinai dolgozók első kongresszusán.

Belső életünk egyik frontjának kiépítése és megszilárdítása biztató jel arra, hogy szukkot jegyében fogunk védekezni, az egyszerűség és életvidámság jegyében a később jövő, de a mai is talán rosszabb viszonyok ellen. A rosszabb viszonyok mellett azonban fenn fogjuk lobogtatni szellemiségünk fáklyáját ünnepi örömeinkben. Az eszrog teltsége, a Milav kecses zöldje, keleti illatok árama ivódják belénk a halkan elhaló ősi ünnepnapokon. Koncentráljuk minden nemes erőnk a megpróbáltatásokban és sikereinkben gazdag Erec Izrael felé. Emlékezzünk a biblikus időkre, amelyekért e napokat ünnepeink közé iktatták és cselekedjünk ez ünnepek tendenciájának és jellegének szellemében.

Értesítések

és szörme gal...
V. Janky, Fő.

lezés, gyerekbi...
ör, nagy Singer
b doigok. Kos-

liakleányok ré...
é, Szentegyház

ezer lejjel tár...
óban.

ébe. A cluji zsi...
g felvez növen...
ban. Egyetemi
szoba. Str. Iuliu

en nagyságban...
épiletmunkát
ler bádogos, As-

Mani

megelégedésére

árainkból

ermi árainkból...
van az UJKELET
megállapodás alap...

peraház
nház
nház

áru jegyekkel. Te...
kérjük szoba és
t-három nappal
szőlni.

LLODA
est

udvar érkezést
csikoltság.)

Mihalache és ügyi miniszter szombat hajnalig tárgyalta a karestbe, egyenők Clopotar tettek, ahol Vasárnap délelőtti ismétlése óráig tárgyalás ebédelni ment délután folytatólag Maniu—Mihalache beszélés az a tak. Maniu kérelmei a korábban kijelölt rásztpárti körökkel elképzelés hajlandónak vállalja a korábban erdélyiek találna magánú ezt a korlandó megváltás Vasárnap esz miniszter küldte, akik megváltás helyzetére vonatkozókat vártak.

— Válság a parasztpárti pártiak teljes az új kormányban.

Vasárnap a ben is nagy a Averescu ma sokat tolytató Severinbe utazott, a visszahívta a Ugyancsak a nemzeti-párt nemzeti párt berális párt ügyminiszter Gheorghie Bukaresben a belügy küldött szét a sainak, akiket dáják a toly fel az ügyek.

Lépésről-lépésre hódítja meg Palesztinát a zsidó munka

Gyümölcsös kert lesz az Emek, ahol a gabonatermelés mellett fokról-fokra fejlődik a belterjes gazdálkodás

Dr. Vadas Jenő tel-avivi ügyvéd beszél az Uj Keletnek a zsidó munka új térhódításáról

Tel-Aviv ifjúsága a városi munka helyett a mezőgazdaságban keres elhelyezkedést

(Cluj—Kolosvár, okt. 6. Az Uj Kelet tud.) Palesztinai polgárral ülök szemben az íróasztalomnál. Dr. Vadas Jenő tel-avivi ügyvéd mesél az újjáéledt Palesztina életéről, a jisuv vággyairól, új célkitűzéseiről és a zsidó munka napról-napra szaporodó sikereiről és eredményeiről. Vadas dr. a világ egyetlen zsidó városából érkezett rövid vendégségbe Erdélybe. Negyvenötezer zsidó lakos, zsidó város, zsidó rendőr, héber nyelv és zsidó élet tükröződik vissza az arcáról, cseng ki a szavából. Új ember és új zsidó, akinek minden gesztusát és minden kifejezését a szabad zsidó közösséghez való tartozás huzza alá. Annak az új világnak a lakója, amely a mi számunkra csak az álmainkban él és ha a szavát figyeljük, úgy érezzük, mint ha egy évtizedekkel előrelátszó ember saját jövődöntő képét vetítene elé. Tíz esztendővel ezelőtt még a budapesti törvényszék palotájában osztotta az igazságot a magyar király nevében Vadas Jenő dr., aki a központi járásbíróskágon volt vezetőjárásbíró.

Első volt azok között, aki nemcsak a fülükkel, de a szívükkel is meghallgatták a Balfour-deklarációt. És első volt, aki utra kelt, hogy önmagát és családját átmentse egy új zsidó életbe.

A budapesti járásbíróskágtól a tel-avivi ügyvédi irodáig

A budapesti járásbíró gazdálkodni akart Palesztinában, de hát az ember tervez... Egy palesztinai mérnök került az útjába, aki azt tanácsolta neki, hogy ne készpénzt vigyen ki Palesztinába, vegyen a pénzén butorokat, arra nagy szüksége van most az épülő országnak és annak az árából alapíthat majd egy apró kolóniát.

A butor, a földnek, a tehéneknek és a szerszámoknak az ára — félesztendeig hánkolódott a tengereken. Mire megérkezett Haifába, éppen akkor tört ki az 1921-es arab lázadás. Az arab zavargók a butorok felét összetörték, másik felét elhurcolták, odalett a föld, a tehén, az eke és minden egyéb...

Igy lett Vadas Jenőből ügyvéd Palesztinában. Előbb Tibériásban és öt év óta Telavivban.

Az araboknak fáj a legjobban a zsidó bevándorlás felfüggesztése

Természetesen az arabokról érdeklődünk először és az arab kérdéssel. Vadas Jenő dr. mind a kettőt jól ismeri. Évekig élt az arabok között, megtanulta nyelvüket, ügyvédjük és tanácsadójuk volt.

— A diaszporában élő zsidók eltulozva kapja a híreket az arab kérdéssel —

mondja Vadas dr. — Igaz ugyan, hogy szakadatlanul folyik az uszítás, de a tömegek békében és harmóniában élnek a zsidókkal. Minden zsidóellenes attak a keresztény arabok részéről indul ki. Róma világpolitikai érdeke szítja a tüzet. A muzulmán arab tömegek, — akiknek lelke a Koranban gyökeredzik, — ismerik és elismerik a zsidó nép történelmi és lelki kapcsolatait az országgal. Az egyszerű fellahban megingathatatlan a hit, hogy a zsidók bevándorlása Allah rendelése és minden bajuk abból származik, hogy vezetőik szembe akarnak szállni a gondviselésnek ezzel a határozatával. Ezt az egyszerű hitüket egyre jobban erősíti meg a mindennapok története, hiszen mindnyájan látják, hogy állati sorsból emberré emelkedtek, mióta a zsidók megvetették a lábukat Palesztinában. Nekik fáj a legjobban, hogy az angolok időlegesen leállították a zsidó bevándorlást. Hiszen egyre magasabb életstandard jut osztályrészükre a teremtő zsidó munka nyomán. Egyre gyakoribb lesz az eset, hogy maguk az arabok jelentik fel a zavargásokra bujtogató vezetőiket angol bíróságok előtt. Egyetlen esztendőben sem kínáltak az arabok annyi földet eladásra, mint éppen az idén. A két nép élete és sorsa egyre sorosabban fonódik egybe és az arab agitátorok napról napra jobban veszítik el a talajt lábuk alól.

Gyümölcsös kertbe borul az Emek

— A jisuvról csak hősköteményekben volna szabad beszélni. Palesztina zsidóságának lelkét nem törték meg a zavargások. A jisuv bizakodó, dolgozik, a viták és pártellentétek napról-napra jobban fakulnak el. Nincs Palesztinában egyetlen egy zsidó sem, aki ne érezné és ne tudná, hogy a zsidó nép végleg megvetette a lábát a megváltott földön és egyetlen célja, hogy a földet minél jobban és minél eredményesebben munkálja meg.

— Minden zsidó energia a mezőgazdaságra koncentrálódik. Csodálatos processzus megy végbe Palesztina földjén. Mocsarak helyén és sziklák tövében előbb buzakalászkok szökte magasba, a zsidó munkával és zsidó verejtékkel feljavított földet most gyümölcsösökkel készülnek elborítani. Kánaán földje, amely évezredek óta parlagon hevert, a legizletesebb gyümölcsöket adja újra. Pompás banán terem az Emekben, barchokot, naspolyát, szilvát, almát és körtét ültetnek most az emeki kolóniákon. Minden gyümölcsfa nagyobb, izletesebb és dúsabban terem, mint akárhol Európában. Legfőképpen szőlővel kísérletez-

nek Palesztinában. Ma még rosszul fizetődik ki a vesződség vele, mert nem terem annyi, hogy meg lehetne organizálni az exportot. De már néhány esztendő múlva a szőlő lesz Palesztinának a legjobb exportcikke. Termelnek korai szőlőt, amely már májusban el fogja öntözni az európai piacokat és késői fajtát, amely decemberben terem friss, pompás fürtöket. Általában az intenzív belterjes gazdálkodás felé mutat Palesztina fejlődésének útja és főképpen a különböző gyümölcsök meghonosításától várnak valóságos csodákat.

Az új palesztinai paraszt

Az új földeken egy új embertípus teremtődött ki, a palesztinai paraszt, aki semmilyen más paraszthoz sem hasonlítható a föld szerelmese, akinek kultúr-igényét nem tompította el a földdel való munka, de nagyjára növelte. Csak elvétve akad Palesztinában olyan paraszt, akinek négy középiskolája ne volna. A legelűgottab kolónián is nyolcosztályos elemi iskola van, amely négy középiskolának felel meg. Pompás higiénikus és szociális viszonyok jellemeznek minden kolóniát. A mezőgazdasági munkás szorosban a gazda családjához tartozik azokon a kolóniákon, ahol egyéni gazdálkodás van és nemcsak együtt turja vele a földet, de együtt éli le vele szellemi életét is. Egy-kétezer lelket számláló faluban már állandó mozi van, könyvtár és gyakran üti fel a sátorát

A Balkán-konferencia mai ülésén a Balkán-bank felállításáról és a valutaegységesítés problémájával foglalkoztak

A néptömeg nagy lelkesedéssel fogadta a konferenciára érkező delegátusokat

Athén, okt. 6 A Balkán-konferencia ülését tegnap megnyitották. A parlament előtti teret nagy néptömeg lepte el s az emberek lelkesen ünnepelték a konferenciára érkező delegációkat. Albánia 10, Bulgária 11, Görögország 30, Jugoszlávia 7, Románia 30 és Törökország 10 delegátussal képviselteti magát a konferencián.

A megnyitó-ülésen Papanasztaziu görög miniszter, a konferencia elnöke megnyitó beszédének elhangzása után Venizelos emelkedett szólásra. Köszöntötte a delegációkat és sikert kívánt a görög

kormány nevében a konferencia munkásságához. Utána Lafontaine, a nemzetközi békeiroda vezetője szólalt fel, majd a delegációk vezetői beszéltek. A megnyitó utolsó szónoka Walters, hivatalos népszövetségi megfigyelő volt, aki a népszövetség képviselőjében üdvözölte a konferenciát.

A konferencia gazdasági és kulturális kérdésekkel foglalkozik. A mai ülésen a Balkán Bank felállításának kérdésével a valutaegységesítés problémájával és a postaportó egységesítésének kérdésével foglalkoztak.

Tűzkárunk likvidálása befejeződött!

Az összes megsérült árukat a saját vételárnál sokkal olcsóbban, készpénzfizetés ellenében kiárusítjuk!

A kiárusítás ma kezdődik meg!

Heller & Molnár

divatnagyáruháza Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 15

A

Vasárnap a ben is nagy a Averescu ma sokat tolytató Severinbe utazott, a visszahívta a Ugyancsak a nemzeti-párt nemzeti párt berális párt ügyminiszter Gheorghie Bukaresben a belügy küldött szét a sainak, akiket dáják a toly fel az ügyek.

Manoilescu a király kedve volt a körül, vasárnap különvontatta miniszter Szilgel 9 órakor az 9 órában új kormány és amely igen bejelentette, mondasát az tanács után zott, ahová L. A miniszter folytatott M. Károly király Foisori-kasté déli órákban kormány sor hogy a ne életéből már Manoilescu f és igen jó ha sori-kaastély szobájában e kabinetfőnök Foisori-kasté zentálja. Az kora reggeli ségen megdi melyben hárr hogy tovább zetését. A h

1. Ha a ra, hogy a nagy redu adassék me ség, hogy é is, tehát le mányozhas 2. A mir sok elsimit tozzék. 3. Az ur külföldre t elnök tudt

A világ legnagyobb repülőkatasztrófája

Felrobbant és ötvenegy utasával porráhamvadt az R 101, az angolok óriás-légihajója

Észak-Franciaországban érte a rettenetes katasztrófa az óriáslégihajót — A halottak között van Thomson légügyi miniszter is — A gáz explóziója okozta a katasztrófát — Németországban is történt egy súlyos repülőkatasztrófa

Párizs, október 6. Az angol aviati- kát a repülés történetében egyedülálló példátlanul súlyos veszteség érte. A Cardingtonból 16 utassal és 42 főnyi személyzettel indiai útra startolt R. 101 óriáslégihajó ma éjjel után Észak-Franciaországban, mintegy háromszáz kilométernyire a kiindulási ponttól, borzalmas erejű szélviharba és felhőszakadásba került, felrobbant s személyzetéből és utasai közül mindössze nyolcan maradtak — többé-kevésbé súlyosan sebesülten — életben. Az ötven halálos áldozatot követelt légi főmegkatasztrófa Párizstól 80 kilo- méternyire északra, Oise megyében, Beauvais és Allonne között kevéssel félhárom előtt következett be.

A szélrohamok a száz méter ma- gasságba leszállani kényszerült légihajót a földhöz szorították és előrésszel hatalmas erővel három szor a földhöz sújtották. A har- madzori ütdés után fűlsiketítő explózió következett s utána nyom- ban lángok csaptak ki a légihajó- testből, amelyek percek alatt az egész légihajót és az utaskabinokat is elbirték.

A szerencsétlenség színhelyéhez kö- zedő házak lakói kiugrottak ágyaik- ból és odasiettek, de a füst és lángten- gerben az óriási hőség miatt 100 méte- res körzetben nem tudták megközeli- teni a légihajó égő roncsait. Néhány perc múlva legnagyobb esodálkozásu- kúra imbolygó alakokat láttak a tűz- tengerből feljük közelíteni, ezek a katasztrófa sebesült életben maradtjai voltak. Telefonjelentésre az 51. francia gyalogezredet kirendelték a katasztrófahez és rövidesen megérkez- tek a beauvaisi kórház betegszállítói is, akik nyolc sebesültet — kik közül egynek állapota életveszélyes — a beauvaisi kórházba szállították. Ka- tonaság és csendőrség érkezése után karhatalmi kordont vontak a szeren- csétlenség színhelye körül és megkez- dődött a még mindig égő romok át- kutatása.

Délután kilenc óráig 42 teljesen megszenesedett holttestet emeltek ki a légihajó roncsai alól. A halot- tak között van Thomson lord lég- ügyi miniszter, Seafrown Bran- ker légi marsall, az angol polgári repülés főfelügyelője, Scott őrnagy, az első óceánrepülő és az R. 100 légihajó Kanadába és vissza- vezetője, Irving parancsnok, az R. 101 vezetője s több angol repülő- tisz. Este tizenegy óráig 47 halot- tat sikerült feltalálni, három ál- dozat holtteste még mindig hiány- zik.

A légihajó tízpercenként adott le szikratáviratokat Angliába utja alatt. Utolsó szikratáviratát 1 óra 50 perc- kor adták le. Ebben a parancsnok csak annyit közölt, hogy az utasok megvaosoráztak, kitűnő szivarokat szívtak el s aludni tértek. A katasz- trófa idején a legtöbb utas és a legény- ség szolgálatot nem teljesítő része aludt. Lorient Eynac francia légügyi miniszter és a párizsi angol katonai attasé a katasztrófa hírének vétele után nyomban repülőgépen utaztak a helyszínre. A francia kormány, Hin- denburg német köztársasági elnök s több más európai kormány részvét- táviratokat intéztek az angol kormány- hoz. Eckener dr. a Graf Zeppelin sze- mélyzete nevében küldött Macdonald-

nak részvétáviratot. Holnapra várják Beauvaisbe az angol király érkezését. A birodalmi német rádiótársaságok rádióriportere este háromnegyed tizen egykor a helyszínről rádióriportot ol- vasott mikrofonba. Helmuth H. Hel- muth rádióriporter szerint

a légihajóból csak alaktalan masz- sa maradt meg, amelyből helyen- ként kiállanak a víz borítás nél- kül maradt, össze-visszagörbült acéltámasztékai.

A katasztrófa színhelyén ezidőpont- ban is katonai karhatalom tartja fenn a rendet s a késői órák ellenére nagy embertömeg szemléli a még mindig tartó holttestek utáni kutatást. Ecke- ner dr. Leipzigban az újságírók előtt kijelentette, hogy a katasztrófa ará- nyai bizonyára kisebbek lettek volna, ha a gázezellékben nem hidrogént, ha- nem héliumot használnak.

Egész Anglia gyászbaborult

London, október 6. Az R. 101 kor- mányozható légihajó katasztrófája egész Angliát gyászba borította. Lon- donban az összes középületeken fél- árbócra eresztett gyászlobogók lenge- nek. A légügyi minisztérium előtt egész napon át nagy embertömeg vár- ta a halálos áldozatokról érkező jelen- téseket és a hivatalos veszteséglista kifüggesztését is, ami a késő délutáni órákban meg is történt.

Déli egy órákor Macdonald minisz- terelnök a légügyi minisztériumba ér- tekezletre hívta össze a tiz legkivá- lóbb angol légügyi szakértőt s ennek megtartása után megbízást adott a légi flotta vezérkari főnökének és két magasrangú repülőtisztnek a Beau- vaisba való utazásra, hogy a helyszí- nen résztvegyenek a katasztrófa okai- nak megállapításában. Az angol meg- bizottak azonnal a croydoni repülő- térre hajtottak s repülőgépen elutaz- tak Beauvaisba.

Az angol-francia vegyes bizottság ma délelőtt ül össze a katasztrófa szin- helyén a szerencsétlenség okainak megállapítására. Értékes adatokat várnak a katasztrófát megelőző fél- óra lefolyásáról a légihajó életben mar- radt építőjéről és a szikratávirásról.

Francia szakértők szerint a lég- hajón helytelenül szerelték fel a villamosvezetéket, de nem ez volt az oka a szerencsétlenségnek, sem pedig a motorok nehéz olajának robbanása, hanem a gáz expló- ziója.

Az életben maradt szikratávirás- z elmondotta az újságíróknak, hogy Beauvais átrepülése után az R. 101 mintegy 400—500 méter magasságban

légörvénybe került s a szélrohamok földhöz sújtották. Ezt megelőzőleg a légihajótest két izben oldalra billent s a légihajó orrával csapódott a föld- höz. Az első két ütdés nem okozott nagyobb sérülést, bár a magassági kormány már nem kielégítően műkö-

Óriási erőfeszítéssel kísérelték meg a két földet érés után a lég- hajó újbóli magasságba emelkedé- sét, de ez mindössze 50 méter ma- gasságig sikerült s ekkor újabb szélroham harmadszor a földhöz sújtotta a légihajót s bekövetkezett a robbanás.

Hadihajón szállítják Angliába és nemzeti hősként temetik el a rettenetes katasztrófa áldozatait

Párizs, okt. 6. A lapok közlik egy fran- cia repülőtiszt nyilatkozatát az R. 101. katasztrófájáról. A tiszt kiváló légügyi szakértő és intenzíven foglalkozott a lég- hajók repülése biztonságának kérdésé- vel s annak idején Cuersből a Graf Zepp- elinen repült Friedrichshafenig. A pi- lótatiszt kijelenti, hogy a szerencsétle- nül járt légihajó fedélzetén benzín nem volt, mert a motorjait nehéz olaj haj- totta. A katasztrófa oka szerinte tehát csak az lehetett, hogy a föld érintése- kor a villamosvezetékek szétszakadtak és érintkezésükből szikra pattant ki s ez elég volt ahhoz, hogy a mintegy 40 külön léggömbben beraktározott hidro- gén gáz lángra lobbanjon. Ilyen nagy- számú gáztartány mellett ugyanis ért- hetetlen, hogy egyik, vagy másikkól gáz ne szivárognon s ennek explóziójá- hoz egy szikra is elegendő.

A katasztrófa súlyosan sebesült utasa ma a beauvaisi kórházban kiszáradott. A halálos áldozatok száma ezzel 51-re emelkedett

Holt őrnagy, angol repülési felügyelő megérkezett a katasztrófa színhelyére s a francia szakértőkkel egyetértésben megalakította a vegyes francia-angol bizottságot, amelynek feladata az élet- ben maradtak és a szemtanúk vallo- másai alapján a szerencsétlenség lefo- lyásának és okainak rekonstruálása.

Ahik sértetlenül menekültek meg

A légihajó legénységéből ketten csak- nem teljesen sértetlenek maradtak a katasztrófánál. Az explózió pillanatá- ban ugyanis a legénységi hálók helyek felett elhelyezett víztartályok egyike megrepedt s a tartály vize rájuk zudult éppen akkor, amikor már hatalmas hő- ség árasztotta el az egész légihajótestet. Az explózió ezután messzire kivetette őket s ők nedves földön fekvé, percek múlva tértek magukhoz. Csak a száz méter távolságban hatalmas lángokkal égő légihajóváz ébresztette őket annak tudatára, hogy nem álmodnak.

Kotta Király-nál

Kotta Király-nál

Legnagyobb raktár — Legolcsóbb ár! Cluj, Föter 15

A szikratávirás 100 méter távol- ságra vetődött ki az égő roncsoktól s ott tért eszméletre. Ő maga sem tudja, hogy került oda és hogyan menekült meg.

Mára várják Beauvaisba a walesi herceg érkezését is.

Londonban a lapok különkiadások- ban számoltak be a gyászos esemény- ről. A templomokban a papság meg- indító szavakban áldozott a halálos áldozatok emlékének.

Laurent Eynac francia légügyi mi- niszter kijelentette, hogy az angol kormánnyal együtt gyászol, mert ő is két barátját veszítette el, Thompson lordot és Seafrown Branker légi marsallt.

A halottakat koporsókba helyezték. A lakosság virágokkal árasztotta el az áldozatok koporsóit.

A St. Louisban mára tervezett repülőmeetinget a gyász jeléül nem tartják meg.

A katasztrófa áldozatait Allonne községében ravatalozták fel. A holttestek annyit vesztettek terfo- gatukból, hogy legtöbbjük gyermek- koporsóban eljér.

A szerencsétlenség színhelye felett teg- nap és ma állandoan repülőgépek ke- ringtek s koszorukat és virágokat szór- tak le a légihajó roncsaira és az allon- ne-i községéjára.

A déli lapok londoni jelentése szerint az áldozatok földi maradványait, angol hadihajón szállítják Londonba s hősként megüldető pompával temetik el a ham- vakat.

A beauvaisi kórházban a katasztrófa négy sebesültjét ápolják. Állapotuk ag- godalomra nem ad okot.

Munkához látott az angol-fran- cia vegyes bizottság

Párizs, okt. 6. Ratcliffe mérnök, a légihajókatasztrófa egyik súlyos sebe- sültje égési sebeibe ma reggel a beau- vaisi kórházban belehalt.

Favory és Cox mérnökök állapota ke- vésbé súlyos.

A katasztrófa színhelyét és a légihajó- roncsokat ma éjszaka csendőrség őrizte. Az angol-francia vegyes bizottság mun- kához látott, de még nem adtak ki sem- minő közlést a nyilvánosság számára.

Berlin, okt. 6. A birodalmi közlekedé- sügyi minisztérium a dresdener repülőka- tasztrófa hírére szakértőt küldött Dres- denbe, hogy a helyszínen a német lég- ügyi kísérleti állomás bizottságával együtt részt vegyen a szerencsétlenség okának felderítésében.

Berlin, okt. 6. Ma délelőtt Dresden közelében a német Lufthansa D. 1930. jelzésű Messerschmidt típusu repülő- gépe lezuhant és izzé-porrá zuzodott. A pilóta és a mechanikus, valamint öt utas azonnal szörnyethaltak, egy utas a kórházba való szállítás közben szenve- dett ki.

A repülőgép 15 utas befogadására al- kalmas Messerschmidt típusu gép volt, amely típusú Lufthansa évek óta hasz- nál. A légi katasztrófa okát még nem sikerült megállapítani. Ezzel egyidejű- leg a Graf Zeppelin ma reggel 7 óra 30 perckor visszaérkezett Friedrichsha- fenbe leipzig utjáról és simán leszállt a légi kikötő horgonyzó árboconál. A leszállást erős nyugati szél megnehezí- tette, mégis baj nélkül végbement.

Ügyvédi határidő- napló 1931

teljes angolváson kötésben, azonnal rendelve 400, később 480 lei Vidékre után- vétel küldi **Lepage, Cluj**

MÁRTONFFY GYULA
szücs és szörme üzletét

(Azeltt Mártonffy Testvérek) a Cluj Piața Unirii 20 szám alól Strada Memorandului (Unió-ucca) 6 szám alá helyezte át.

Dus választékban áll b. vevőim rendelkezésére a legújabb divat szerint készült szörme-áru raktáram. — Árúim a legjobb minőségű kül- és bel- f. di anyagból izléses kivitelben készülnek. — Megrendelések, átalaki- tások és javítások leggyorsabban, legjobb kivitelben, szol d árak mellett eszközölktenek.

Saison kezdetére való tekintettel áraimból 20 százalék kedvezm. nyit adok

Mielőt szörme szükségletét beszerezné, áruimról és azoknak szolid árairól kérem meggyőződni

Jörgi prof

Interv
ame. yb

A zsidó uj
és általán

(Bucuresti— Kelet tud.) A karesti szerkes- egyes politikai kérte Jorga pr. romániai antis- ról. A professz Cuza leghüségé háboru előtt. K. tiszemitzmus- dásban azonban és határozott á szavát a rendb arról cikkezett, san nagy szerep gazdasági életé csak azért sem fessor megleh peramentum, igen gyakran s ez alkalommal író kérdéseire megelégedett a banális általán Az antiszemitz mindenáron a kezett kenni, ar mint a diktatur leménnyel van.

Jorga n
mus ell
cszintes

Jorga profess villájában toga fessor éppen r utazásáról írta az angol-romá könyvének ang vidialja. Aki írott könyvek s a hatszázat, az dalkozik ezen sz kásságon. A pro a román politil fejtí ki az újság zelgő véleményé azokat a nyilatl man politikusk tettek, mire Jor lakozatok őszin volt belügymin antiszemita ren legkategorikus Jorga csak enn — Nagyvára Ennek egyébl lyi oka is van. legbarátságosab fenn.

A politil
az antis

— Az antisze- több — akárcsa mozgalmat, a p tálják. Ebben a jätított társad őszinte mozgalor ssz — amely n tól. Még az erd galom is átment periódusain és a vétel élet- és ha kekre akarták fe politikuskok.

— Mi a vélem- man intellektuel kérdezte az ujs

Konkurre

— A román in elszaporodtak és hetőségei oly k doán konkurrál zsidó intellektu eia után bizony

Az ősz-
LEGSZEBE

A legújabb s
tűmökre és
bársonyok k

GRÜ
Női divat

Jörgi professzor és az antiszemitizmus

Intervju a Zsidó Távirati Iroda számára, amelyből nem derül ki, hogy Jörga antiszemita-e, vagy illoszemita

A zsidó újságíró világs kérdéseire banális kijelentésekkel és általános megállapításokkal válaszolt Jörga professzor

(Bucuresti—Bukarest, okt. 6. Az Uj Kelet tud.) A Zsidó Távirati Iroda bukaresti szerkesztője, dr. Mibashan az egyes politikai pártok vezetői után kikergette Jörga professzor véleményét is a romániai antiszemitizmus problémájáról. A professzor — mint ismeretes — Cziza leghűségesebb fegyvertársa volt a háború előtt. Később összekapott az antiszemitizmus apostolával, a zsidókérdésben azonban sohasem toglalt el nyílt és határozott álláspontot. Hol felelt a szavát a rendbontások ellen, hol pedig arról ekképzett, hogy a zsidók túlságosan nagy szerepet töltenek be az ország gazdasági életében. Ez egyébként már csak azért sem túrsza, mert Jörga professzor meglehetősen rapszódikus temperamentum, aki politikai felfogásait igen gyakran szokta változtatni. Jörga ez alkalommal sem adott a zsidó újságíró kérdéseire határozott teleteket és meglegedett azzal, hogy álláspontját banális általánosságok mögé bujtassa. Az antiszemitizmust, példának okáért, mindenáron a politikai pártokra igyekezett kenni, amelyekről a professzor — mint a diktatura híve — igen rossz véleményen van.

Jörga nem hisz az antiszemitizmus ellen nyilatkozó politikuskok észítségében

Jörga professzor valenii de munte-i villájában fogadta az újságírókat. A professzor éppen most fejezi be amerikai utazásáról írott könyvét és egyidejűleg az angol-román kapcsolatokról írott könyvének angol nyelvű fordítását revizálja. Aki tudja, hogy Jörga által írott könyvek száma jóval meghaladja a hatszázat, az természetesen nem esodalkozik ezen szédületes iramu írói munkásságon. A professzor mendenekelőtt is a román politikuskokról és politikákról fejt ki az újságíró előtt nem éppen hízélgő véleményét. Az újságíró felemlíti azokat a nyilatkozatokat, amelyekkel román politikuskok az antiszemitizmusról tettek, mire Jörga kétségbevonja e nyilatkozatok őszinteségét. Es amikor Duca volt belügyminiszterhez érnek, aki az antiszemitizmus rendbontásokkal szemben a legkategorikusabb kijelentéseket tette, Jörga csak ennyit mond:

— Naggyarád!

Ennek egyébként valamelyes személyi oka is van. Jörga Ducával nem a legbarátságosabb kapcsolatokat tartja fenn.

A politikai pártok alimentálják az antiszemitizmust

— Az antiszemitizmust — mondja később — akárcsak minden más romániai mozgalmat, a politikai pártok alimentálják. Ebben a politikuskok által kisa-játított társadalomban nincs olyan őszinte mozgalom, legyen az jó, vagy rossz — amely mentes volna a politikától. Még az erdélyi román nemzeti mozgalom is átment pártterdekkel különböző periódusain és a háboruban való részvétel élet- és halálkérdését is pártterdekre akarták felhasználni a telhetetlen politikuskok.

— Mi a véleménye professzor ur, a román intellektuelek antiszemitizmusáról? kérdezte az újságíró.

Konkurrencia és antiszemitizmus
— A román intellektuelek ma annyira elszaporodtak és e réteg fenntartási lehetőségei oly korlátoltak, hogy állandóan konkurrálnia kell másokkal. A zsidó intellektuelekkel való konkurrencia után bizonyára rivalitás keletkezik

majd a román intellektuelek között is, országrészek és kategóriák szerint. Ilyen megmozdulások már ma is észlelhetők például a régi és az új diplomáju szabadioglalkozásuk között. Egy más példa e helyzet illusztrálására: Egy katonai iskolában 6 számvevőnkéntesi helyet több, mint ötven pályázta meg akik közül igen sokan egyetemi végzettséggel is rendelkeztek. Azonban mai életünk abszurd jellegét talán még inkább visszatükrözi az, hogy a zsidókkal való szenvedélyes rivalizálás nem annyira ipari és kereskedelmi, mint inkább intellektuális téren nyilatkozik meg. Természetes lett volna, hogy Moldovában, ahol a zsidó kereskedő a helyzet ura, háré iolyják a zsidó és román kereskedő között, ehelyett a diákok közötti sajnálatos harcokat látjuk.

Jörga szemrehányást tesz a zsidó intellektueleknek

Mibashan dr. felemlítette Jörgának, hogy német intellektuelek manifesztumot adatak ki az antiszemitizmus ellen és megkérdezte Jörgát, hogy nem-e adhatnának ki a román intellektuelek is ilyen manifesztumot. Jörga e kérdésre a következőket válaszolta:

— Természetes dolog, hogy egy ilyen szerű reakció az antiszemitizmus ellen lehetséges. Egy széleskörű tolerancián és emberségesen alapuló politika ajánlása — ami egyébként mindig becsületére vált az országnak — nem akadályozná meg sem a nemzetek szabad fejlődését a román államon belül, sem pedig a románokat abban a kötelességükben, hogy elsősorban az övéiket támogassák, munkára, takarékoságra és a lukratív foglalkozások felkarolásával fejlődésre segítve őket. Szükségünk volna a zsidó intellektuelek kolaborálására ami hiányzott eddig. A zsidó intellektuelek vagy románok, és nem törődnek népiük szükségét szenvedő és tunya tömegének szükségleteivel, vagy pedig kizárólagosan választási célokra aknázák ki őket. En Botosaniban születtem, Jassiban nevelkedtem és ismertem a román intellektuelek szízeit, akik dolgoztak és küzdöttek azért, hogy a külvárosok lakóit és a moldovai parasztot az európai civilizáció nővőjára emeljék fel. De nem láttam olyan erőfeszítést egyetlen zsidó intellektuel részéről sem, a mely arra irányult volna, hogy kivége a zsidók százait — és közöttük megannyi intelligens, dolgozó és becsületes embert — az anyagi és morális nyomorúságból és a gazdasági élősdi-ségből, amely természetesen ellenszenvessé teszi őket a környező lakosság szemében.

Kitérő válasz

— Mit szólna hozzá, ha megkérnének — kérdezte erre Mibashan dr. — hogy támogasson egy olyan kezdeményezést, amely egyesítené a román intellektueleket az antiszemitizmus rákfenéjével szemben?

Jörga rövid gondolkodás után a következő kitérő választ adta:

— Bármilyen kezdeményezés indulna ki tőlem, azonnal szembetalálná magát a koalizált politikuskok zárt frontjával; az én akciómat vagy elhallgatják, vagy pedig elferdítenék és megrágalmazzák, úgy hogy jobbnak látom ettől távol tartani magamat.

A cionizmus idealizmus és archeológia

Mibashan dr. megkérdezte végül Jörgát, mi a véleménye Palesztinának a zsidók által való újjáépítéséhez? Jörga

A Lysoform folyékony halmaz-állapota folyóan vízben néhány másodperc alatt oldódik.

A LYSOFORM állandó használata megóv a legkomo-lyabb női bajoktól

ZAVARÓ, kellemetlen és veszedelmes női bajok egész sorozata származik abból a téves hitből, hogy szappan és víz elegendőek a test higiénikus tisztántartásához.

A gyöngye Lysoform-ot mindennapi használata mególi a saprophytis (lap-pangó) csirákat, amelyek különben megtámadják a leg-

fontosabb női szerveket és oly komoly bajokat okozhatnak, mint metritis, salpango-ovari-tis és pelvi peritonitis.

Lysoform

a következőképpen válaszolt:

— Ebben az érdekes kísérletben igen sok idealizmus van és egy kevés archeológia. A zsidó Palesztina feltámadása olyba tűnik nekem, mintha mi, románok megkísérelnők visszakapni a Balkán-félszigetet azt a helyet, amelyet betöltöttünk egykor, azon etnikai helyzetnek megfelelően, amely a római birodalomnak a balkánra való kiterjesztése idejében fennállott. A zsidóknak Palesztinához való történelmi jogai kétségtelenek, és nagy szépek és érzelmek,

amelyeket ez az eszme a világ minden részén elszórt zsidók között kivált. — de Palesztinában — éppugy, mint a Balkánon — olyan közbetűzött népek élnek, amelyek nem tolhatók félre az útból. És végül Palesztina újjáépítése olyan hatalmas átrétegződési folyamatot tételez fel, amelyre nem minden elem alkalmas.

Jörga végül igen dicsérő hangon emlékezett meg az amerikai zsidókról, a kiknek könyvében is jelentős helyet szentel.

Szakadás állt be a Heimwehr táborában

Starhemberg és Pfirmmer hatalmi harca a kulisszák mögött
Hogyan akarta Seipel megszerezni a Heimwehr szavazatokat

Bécs, október 6. A szakadás a Heimwehr táborában tegnap hivatalosan is végbement. A keresztényszocialisták szerették volna elhíttetni a nyilvánosság gal, hogy csak a stájer és karintiai Heimwehrek váltak külön, tegnap azonban már nem lehetett eltitkolni, hogy a bécsi Heimwehr-szervezet legnagyobb része szintén különvált és csatlakozott az önálló listával fellépő Heimatblockhoz. Kilépett a bécsi Heimwehrtől a Heimatbund, a Sthremberg-vadászok, továbbá a tornászrezd és csak egy kis töredék maradt hátra, amely Fey és Lar őrnagyok köré tömörült. Ezek, ha az események világosságát derítenek Sthremberg titokzatos magatartására, amelyet az tanusított. Nyilvánvaló lett, hogy Starhemberg nem tudja betartani ígéretét, amelyet a kiáltványban közölt.

Amikor Seipel a régi koalíció megtartásával nem akarta vállalni a kancellárságot, az a szándék vezette, hogy az összes Heimwehr-szavazatokat a keresztényszocialista pártnak nyerve meg. Seipel úgy okoskodott, hogy Alsó-Ausztriában a Heimwehr vezetője: Raab keresztényszocialista képviselő, aki feltételül az ő híve. A felsőausztriai vezéreknek, Starhembergnek és Huebernek miniszteri tárcát adott, ezért garantálniuk kellett, hogy Felső-Ausztriában és Salzburgban nem lépjenek föl Heimwehr-jelöltet.

Tirol nem aggasztotta Seypelt, mert dr. Steidle, akinek mandátumot ígért, az ő embere. Vorarlbergben az okos dr. Ender a vezér, itt sem volt ok az aggodalomra. Hátra volt még Stájerország és Karinthia, ezekről Seipel tudta, hogy politikailag megbízhatatlanok, de bizott azokban a kapcsolatokban, amelyek dr. Rintelenhez és dr. Pfirmmerhez fűzik. De sem Starhemberg, sem Hueber, sem Raab nem tudják a Heimwehr-szavazatokat Seipeléknek szállítani. A bécsi Heimwehrek nagy tömege dr. Pfirmmer mögé sorakozik. A Heimwehrtől közel álló lapok, mint például a linzer Tagesbote, követeli a Heimwehr-miniszterek lemondását Straffella kinevezése miatt. A háttérben most hatalmi harc folyik Starhemberg és dr. Pfirmmer között. A szakadás hatalmas lépésekben halad előre. A városi kerületek többnyire dr. Pfirmmer befolyása alatt állanak és a keresztényszocialisták így nem számíthatnak a munkás- és hivatalnok-negyedekre. Kétségbevonhatatlan tény, hogy Seipel hamisan spekulált. A keresztény szocialista táborban egyre növekedik a hangulat a rossz vezetés ellen, ami abban nyilvánul meg, hogy a párt tömege tiltakozik a Heimwehreknek a keresztényszocialista listára való felvétele ellen. Ezért Seipelnek nehéz dolga lesz, hogy az általa lanszirozott embereket behozza a parlamentbe.

Az őszi- és télidivat LEGSZEBB ANYAGAI

exclusiv választékban MEGÉRKEZTEK!!!

A legújabb szövésű original angol és francia anyagok kabátokra, kosztümökre és ruhákra az összes divatszínekben. — Síma és mintás angol bársonyok kabátra, ruhákra és pongyolákra — Szolid anyagok. Szolid árak

GRÜNWALD ÉS STEINER

Női divatkülönlegességek áruháza — Cluj, Piata Unirii 12

-nál

-nál

Legolcsóbb ár 15

0 méter távol-
gó roncsoktól s
naga sem tudja,
gyan menekült

rajsba a walesi

különkiadások-
szos esemény-
a papság meg-
zozott a halálos

ia légügyi mi-
hogy az angol
szól, mert ő is
el. Thompson
Branker légi

okba helyezték.
l árasztotta el

nára tervezett
sz jeléül nem

Nemzeti hetes

ntait Allonne
ozták fel. A
tettek tőr-
jük gyermek-
jér.

helye felett teg
repülőgépek ke-
virágokat szór-
ra és az allon-

elentése szerint
lványait, angol
donba s hősoke-
etik el a ham-

a katasztrófa
Állapotuk ag-

az angol-fran-
ság

ffe mérnök, a
k súlyos sebe-
reggel a beau-

ök állapota ke-

et és a léghajó-
ndórság őrizte.
bizottság mun-
adtak ki sem-
ság számára.
mi közlekedés-
deni repülőka-
küldött Dres-
a német lég-
bizottságával
zerenséltenség

előtt Dresden
ansa D. 1930.
lipusu repülő-
rá zuzodott. A
valamint öt
tak, egy utas
közben szenved-

fogadására al-
pusu gép volt,
évek óta hasz-
kát még nem
zzel egyidejű-
eggel 7 óra 30
Friedrichsha-
mán leszállott
árboenál. A
él megnehezi-
bement.

táridő-
31

ben, azonnal
b 480 lei

ge, Cluj

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánási zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkünk utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnepek miatt csütörtök reggel a rendes időben jelenik meg.

— A kolozsvári munkásság demonstrációs négyülést rendes. A szociáldemokrata párt országos gyűléssorozatának láncolatában a kolozsvári pártszervezet szerdán, október 8-án este 7 óra-kor a Patak ucai Építőmunkás Otthonban nagy demonstrációs négyülést tart, amelynek napirendjén olyan általános fontosságú problémák szerepelnek, mint a munkanélküliség és a munkanélküliek rendszeres segélyezése, a türhettelen adóiktatúra és a bankuzsora. Állást fog foglalni az improvizációnak ígérkező négyülés a jelenlegi választási törvény megváltoztatása érdekében és a fajvédők gyakori erőszakoskodásai ellen is.

— Orvosi megbeszélés. Folyó hó 9-én csütörtök este 7 óra-kor a cluj-i orth. zsidó Chevra Kadisa nagytermében (Hossz-szű uca 7.) orvosi megbeszélés lesz, melyre az orvosok ezután hívatnak meg.

— BERLIN 140 EZER VASMUNKÁSA SZTRAJK ELŐTT ÁLL. Berlinből jelentik: A berlini vasipari munkaadószervezetek a munkások bérért 15 százalékkal akarták leszállítani. Az egyeztető tárgyalások megkezdődtek, de a munkásság képviselői a bérészállítást még csak tárgyalási alapul sem akarják elfogadni. A kormány által kiküldött békéltető eddigi munkája nem vezetett eredményre. Ezekután a vasmunkások strájkbalépése most már csak órák kérdése. Németország valamennyi szakszervezete magáévá tette a vas- és fém munkások ügyét és ha a sztrájk hosszabb ideig fog tartani, úgy megfelelő pénzügyi támogatásban részesíti azt. A berlini vasmunkások mozgalma több, mint 140 ezer munkást és munkánőt érdekel.

— Eljegyzések. Gutfried Henny Oradea és Stein Bernáth Blaj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Grünfeld Ilus és Stein Májor Blaj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Dési Poale Cedek zsidó iparos egyesület a 100.000 lejes Gemiloth-Chasidim alapítványhoz heti és havi kisebb összegekben hozzájáruló hittestvéreinknek ezután köszönetet mondunk. Ugyiszintén azoknak is, akik a Gemiloth-Chasidim kölcsönző alaphoz nagyobb összegekkel hozzájárultak. Kérjük hittestvéreinket, hogy az említett alapítványokat a jövőben is támogatni sziveskedjenek, mert az a célunk, hogy szegénysorsu, szükkölködő testvéreinket segítsük. A beérkezett adományokat az Uj Kelet legközelebbi számában fogjuk közölni. A Dési Poale Cedek Zsidó Iparos Egyesület elnöksége.

Sajt- és vajkészítő speciálista
 ki a szakmában teljesen jártas, keresztetik.

HERMANN A. HERSCOVICI, BACAU
 Soseaua Domnească 20.

— Meggyilkolt sikkasztó. Párizsból jelentik: Szenzációs bűnyűben vezette be a vizgatót a párizsi rendőrség. Évekkel ezelőtt egy párizsi bank fiatal pénztárosa több millió frank elsikkasztása után megszökött. A rendőrségnek sohasem sikerült kézrekerítenie. A napokban azután névtelen feljelentés érkezett a rendőrséghez, amelynek figyelmét felhívta a levél írója egy házaspárra, amely feltűnő módon meggazdagodott. A névtelen levélíró egyúttal azt is tudta, hogy ennél a házaspárnál rejtőzött el annak idején a sikkasztó. A rendőrség bevezette a nyomozást, felásatta a kertet, ahol egy fiatalember csontvázat találtak meg. A házaspár tagadása ellenére a rendőrség föltevése az, hogy a házaspár meggyilkolta a fiatalembert és kirabolta.

A bálfi törvényszék felmentette Grapciuc cuzista agitátort,

aki május 10-én leszakította a zsidó liceum zászlóját és antiszemita bo.rányokat rendezett

Bucuresti—Bukarest, okt. 6. (Az Uj Kelet tud.) Ma tárgyalta a beszarabiai Bálfi városában Constantin Grapciuc hírhedt cuzista agitátor bűnperét. Ez a Grapciuc volt az, aki május 10-ikén leszakította a zsidó liceum kék-fehér zászlóját és ezzel az aktusával általános verekedést indított meg. Szeptember

27-ikén újra antiszemita botrányt rögtönzött és uszító röplapokat osztogatott a városban. Márzescu törvény alapján indult meg ellene az eljárás. A mai tárgyalásra Novitchi hírhedt agitátor vezetésével felvonultak a cuzisták s a tárgyaló teremben tüntetést rögtönöztek

Csak nagy nehezen lehetett a zavargókat a tárgyalóteremből eltávolítani.

Grapciucot Petre Carp és három antiszemita ügyvéd védte. Rövid tanácskozás után Grapciucot felmentették, az ügyész az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

Az új közegészségügyi törvénnyel meg akarják bontani a gyógyszerészek egységét

Cluj—Kolozsvár, október 6. Az új közegészségügyi törvény, amelynek hatásait az ugynevezett orvosi és gyógyszerészi kollégiumok megalakításánál már tapasztaltuk két részre osztotta az erdélyi és bánati gyógyszerészek eddig egységes táborát. A nagyobbik most is egységesen kitart a gyógyszerészegyesület régi vezetősége mellett s azzal a legélesebb harcot folytatja az új közegészségügyi törvény tömeges jogfosztásaival szemben. A kisebbik rész ugyancsak tudja, hogy a régi szerzett jogok védelme érdekében együtt kellene harcolnia kártársaiival, de egyéni érdekeik új vizekre hajtották s az új törvény labilis paragrafusai között igen kedvező kilátásokat szemeltek ki maguknak. Ezeknek a reményeknek vártában helyezkedtek szembe az eddig egységes gyógyszerésztáborral, amelynek a felépésétől pedig várni lehetett az új törvény megváltoztatását vagy legalább is módosítását s Erdély új közegészségügyi kultúrájának továbbfejlődését. A régi elnökség mellett kártartó s legnagyobb részt kisebbségi

gyógyszerészek a legerőteljesebb akciót indították egzisztenciájuk veszélyeztetője, az új gyógyszerészi törvénnyel szemben s akciót akció után indítanak, amelyek tiltakoznak az új törvény tömördek igazságtalanságai ellen. Legutóbb Medgyesen tartott közgyűlésükön emelték fel szavukat ez ellen az új vagyondézsma és jogfosztás ellen, most pedig elhatározták, hogy a bukaresti kongresszuson sem fognak részt venni s így adják tudtára a kormánynak elégedetlenségüket. A bukaresti kongresszust már egyizben elhalasztották, éppen a gyógyszerészek kebelében dúló harcok miatt, most azonban meg fogják tartani e hó 12-én, vagy legalább is meg akarják tartani. De akár lesz gyűlés, akár nem, az új törvény mindenesetre megbontotta az ország gyógyszerészeinek egységét s ebben a munkában tekintélyes részt vívtak ki maguknak azok, akik egyéni érdekeik szempontjából törődtek csak a kérdéssel s képesek voltak a köz érdekeit feláldozni a kormány kegyeiért.

— A nyomor öngyilkosságba hajtott egy házaspárt. Párizsból jelentik: Megrendítő kettős öngyilkosság előidézője volt a nyomor Dieppe francia városban. Egy fiatal házaspár kiment a kikötő molójába, ahol a férfi kötelet vett elő és magához kötözte feleségét. Ezután két revolverlövessel agyonlőtte az asszonyt, majd a saját szájába lőtt. Az asszony holtteste a tengerbe zuhant, a kőtel azonban közben elszakadt és a férfi holtteste a mólón maradt. A közös elhatározással elkövetett öngyilkosság oka, hogy a férfi hónapok óta munkanélkül volt s már nem bírták eleivelni a nyomort.

— USSISKIN BUKARESTBE ÉRKEZETT. Hétfőn délután három óra 20 perckor Bukarestbe érkezett M. Ussiskin, a Keren Kajemeth Löjiszrael direktóriumának igazgatója. Ussiskint a pályaudvaron Bernard Adolf, a regáti cionista szervezet elnöke, Niemerower főrabbi és a főváros zsidó életének kimagasló egyéniségei fogadták. Ussiskin este hat óra-kor résztvett a Koral templomban a Szukkot istentiszteleten, amelynek keretében Niemerower főrabbi magasszárnyalásu beszédben köszöntötte a zsidó nép nagyvezérét. Ussiskin 9-éig marad Bukarestben, amikor is Konstan-cán keresztül visszautazik Palesztinába.

— Bekötötte négyéves leánya szemét és a folyóba dobta. Zsolnáról jelentik: Bestiális bűntényt követett el egy Rácz Franciska nevű asszony. Az asszony egy közeli faluból Zsolna felé haladt

négyéves leányával. Amikor a Vág folyóhoz érték, bekötötte a gyermek szemét, majd beletaszította a folyóba, amelybe a gyermek belefullt. Az esetnek a mezőn dolgozó töldművesek tanui voltak, akik jelentést tettek és a csendőrség bilinesbeverve kísérte a lelketlen anyát az ügyességgé fogházába.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN.

Megjelentek
 az új nagyteljesítményű
 végerősítő

TUNG SRAM-BARIUM csövek
P 430 és P 460

Már 100—200 Volt anódfeszültség mellett is 6 illetve 12 Watt teljesítményt nyújtanak és ennél fogva nagy elektrodinamikus hangszórók, vagy több párhuzamosan kapcsolt hangszóró táplálására is alkalmasak!!!

Minden rádiószaküzletben kaphatók

2 héti összes raktáron lévő legszebb antik butorokat 30 százalékos engedménnyel árusítjuk. Tekintse meg állandó kiállítási terveinket!!!
GRATZ MÜKERESKEDÉS, CLUJ, PIAȚA UNIRII 8.

JUDAICA

Bloch Dr. J. S. Israel und die Völker br.	G. M.	12.—
Bloch Dr. J. S. Israel und die Völker Leinen	"	15.—
Bloch, Chajim, Gemeinde d. Chassidim Ppb.	"	5.—
Bloch, Chajim, Preger Golem	"	3.50
Bloch, Chajim, Ostjud. Humor	"	3.50
Bloch, Chajim, Hersch Ostrop	"	3.50
Donath, Chajim, Lesser Ury Leinen	"	15.—
Flavius Josephus: Jüdi Altertümer 2 Bde. der Jüdische Krieg 1 Bd. zusammen Hln.	"	20.—
Floch Palesztine, 10 Gravüren Mapped	"	25.—
Graetz: Geschichte der Juden 13 Hende Halbleder	"	300.—
Graetz: Volkst. Geschichte der Juden 3 Bd. Leinen	"	25.—
Halbleder	"	40.—
Gr. Fornt Leinen	"	45.—
Herzl: Altneuland Leinen	"	6.—
Idelsohn: Hebräisch Oriental, Melodienschütz	"	15.—
Gesänge der jemenischen Juden br.	"	15.—
Gesänge der babylonischen Juden br.	"	15.—
Gesänge der persischen Juden br.	"	15.—
Gesänge der sephardischen Juden br.	"	30.—
Kristianpoller: Traumdeutung in Talmud br.	"	6.—
Laser—Torezyner: Deutsch—Hebräisches Wörterbuch Leinen	"	12.50
Lilien: Die Bücher der Bibel Bd. 1. Überlieferung und Gesetz, Leinen	"	25.—
Bd. 11. Liederdichtung Leinen	"	15.—
Bd. 111. Lehrdicht. Ln.	"	15.—
Mayer: Ein jüd. Kaufmann, Leinen	"	10.—
Mieses: Ursprung des Judenthums br.	"	9.—
Leinen	"	12.—
Die jiddische Sprache Ln. Monumenta Talmudica Bd. 1	"	12.—
Bibel u. Babel 4 Hefte br.	"	6.—
Press: Palästina Reisehandbuch Halbleinen	"	9.—
Leinen	"	12.—
Rosenfeld: Lieder des Ghetto Pappe	"	8.—
Leinen	"	10.—
Zangwill: Die im Dunkeln wandeln Pappe	"	4.—

A fenti Márka árakat napi kurzuson számítjuk. Készletfizetés esetén ehhez portó- és vámköltség fejében 10 százalék hozzáadandó. Ha a rendelés 20 Márkát meghaladja, úgy részletre szállítható. Átvételkor a rendelési összeg 20 százalékát, valamint a portót és a vámot utánvételezzük, a maradványt pedig az összeg nagyságához képest 8—10 havi részletfizetésre osztjuk be. Kérjük szives rendelését.

Lepage, Cluj

Részletes felvilágosítást levélben ad a Lepage könyvkereskedés.

— Epe- és májbetegségeknél, epekő és sárgaság eseteiben a természetes Ferec József keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferec József vizet kevés forróvízzel keverve, reggel éhgyomorral isszuk. A Ferec József keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Hirdessen az Uj Keletben

Kérje Ön HENOL vagy HENNE ROYALE legjobb hajfestőszert

Tele
 Ang
 KÖ
 elvben
 részér
 Öss
 Cluj—Kolozs
 Kelet tudósító,
 tartotta meg a
 mi és iparkam
 várt közgyűlés
 össze három k
 utadó, a tanor
 sitása és a kam
 házépítés célja
 vásárlásának
 nál a közgyűlé
 az elnökség ja
 bati számunkk
 tettünk. Elénk
 azonban a tele
 —Az első fels
 árutózsde elnö
 annak a 12 tag
 amelyet a tele
 küldött ki a ka
 Pascu Valér
 bizottság töl
 neki külön v
 szerint az e
 ne
 s ami magát
 leti, amelyért
 750 ezer lej két
 milliót.
 Ungár Lajo
 öntöde és Gépj
 ja arra vonatk
 tást, mit aka
 székházat-e, v
 nye szerint mé
 amig a jelenle
 nem biztos, ig
 zás volna.
 A felajánlot
 nem ta
 Moldovan A
 Ghili György
 laltak állást,
 és az építési bi
 az építkezés m
 Dr. Gherma
 tanács elnöke
 tással fogadja
 építkezés reali
 het és a szüks
 tését a kamara
 ben alkalmazo
 saját erejéből
 Hargitay Be
 és Takarékpén
 ja bizalmáról
 és az építési bi
 győződése sze
 lelkiismeretess
 sel járt el. Azt
 nek tartja, hog
 az építkezést
 terhelése nél
 A különbözo
 rutiu F. Joan
 nöke válaszolt.
 hogy mint épít
 lenül rentabili
 által tervezett

ciuc

iszemita

hetett a zavargó-
l eltávolítani.
p és három anti-
Rövid tanácsko-
telmentették, az
feltebbeszt jelen-

ICA

G. M.	12.-
d die	15.-
de d.	5.-
Go-	3.50
Hu-	3.50
Os-	3.50
r Ury	15.-
Alter-	20.-
fische	25.-
n Hln.	300.-
avüren	25.-
Juden	40.-
hte der	45.-
nen	6.-
oriental,	15.-
hen Ju-	15.-
nischen	15.-
en	15.-
nischen	30.-
leutung	6.-
sch-	12.50
uch	25.-
er Bibel	15.-
und	15.-
g	10.-
Lu.	9.-
mann,	12.-
Juden-	12.-
e Ln.	6.-
Bd. 1	9.-
te br.	12.-
hand-	8.-
ghetto	10.-
keln	4.-

at napi kurzuson
eseten ehhez por
en 10 százalék hoz-
sz 20 Márkát meg-
szállítható. Atvé-
zeg 20 százalékát
a vámot utánvete-
pedig az összeg
10 havi részletti-
rjük szíves ren-

Cluj

ast levélben ad a
kereskedés.

ségeknél, epekó és
a természetes
vaz a hasi szervek
evékenységre ser-
zalatok igazolják.
ura különösen ha-
ozsef vizet kevés
eggel éhgyomorra
sef keserűviz kap-
ban, drogériákban

Uj Keletben

SZABÓ JENŐ

Divat-különlegességek nagyáruháza

Telefón 4-79

CLUJ-KOLOZSVÁR

Telefón 4-79

Angol és francia divat-ujdonságok, őszi kosztüm, kabái és ruhaanyagok megérkeztek

Kérem kirakataim megtekintését!

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári iparkamara elvben már meghatározta az új székház részére felajánlott telek megvételét

Összesen 31 millióba fog kerülni az építkezés

Cluj-Kolozsvár, október 6. (Az Uj Kelet tudósítójától). Szombaton este tartotta meg a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara nagy érdeklődéssel várt közgyűlését. A közgyűlésen mind össze három kérdés szerepelt: az új utadó, a tanonciskolai oktatás módosítása és a kamara által tervezett szék házépítés céljaira szolgáló telek megvásárlásának ügye. Az első két pontnál a közgyűlés vita nélkül elfogadta az elnökség javaslatát, amelyet szombati számunkban részletesen ismertettünk. Elénk diszkusszió keletkezett azonban a telekvásárlási kérdésben. Az első felszólaló Pascu Valér, az árutörsde elnöke volt, aki egyébként annak a 12 tagu bizottságnak a tagja, amelyet a telekvásárlás előkészítésére küldött ki a kamara.

Pascu Valér bejelentette, hogy a bizottság többi tagjaitól eltérően, neki külön véleménye van, amely szerint az egész építkezési akció nem rentabilis

s ami magát a szobanforgó telket illeti, amelyért tulajdonosa 5 millió 750 ezer lej kér, nem ér többet 4 és fél milliónál.

Ungár Lajos, a Kolozsvári Vasöntőde és Gépgyár Rt. vezérigazgatója arra vonatkozólag kért felvilágosítást, mit akar építeni a kamara, új székházat-e, vagy bérházat. Véleménye szerint még egy székházat építeni, amíg a jelenlegi székház értékesítése nem biztos, igen kockázatos vállalkozás volna.

A felajánlott telekért kívánt árat nem tartja túlzottnak.

Moldovan Anton ipartestületi elnök Ghili György a javaslat mellett foglalt állást, mert sürgősnek tartja az építkezés megkezdését.

Dr. Gherman Laurian, a tözsde-tanács elnöke csak azzal a fenntartással fogadja el a javaslatot, ha az építkezés reális üzleti alapon történhet és a szükséges költsön visszafizetését a kamara a kiadások tekintetében alkalmazott takarékoság révén saját erejéből fedezni tudja.

Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója bizalmáról biztosítja az elnökséget és az építési bizottságot, amely — meggyőződése szerint — a legnagyobb lelkiismeretességgel és körültekintéssel járt el. Azt azonban ő is szükségesnek tartja, hogy

az építkezést a költségvetés megterhelése nélkül kell megcsinálni.

A különböző felszólalásokra Negrutiu F. Joan szenátor, a kamara elnöke válaszolt. Részletesen kifejtette, hogy mint építkezési vállalkozó feltétlenül rentabilisnak tartja a kamara által tervezett házépítést, mert a lak-

bérek mindenképpen fedezni fogják az annuitásokat és a kamatokat. Az építkezés összesen mintegy 31 millióba kerülne, amiből legfeljebb 5 millióba kerülhet a telek és a többi pedig az építőanyagok és a munkabérek fedezésére szolgálna. Ezt az összeget valószínűleg az Albina

Oroszország újabb 200 buzával megrakott gőzöst indított utnak

Tovább tart a szovjet dumping politikája. Honnan veszi Oroszország a búzát

Statistikai megállapítás szerint a világ lakóinak 68 százaléka foglalkozik mezőgazdasággal és köztudomású, hogy a mezőgazdaság konjunktúrája dönti el az ipar, kereskedelem és egyéb foglalkozású emberek megélhetési viszonyait is. Márpedig a világ gabonárainak alakulása most az ugynevezett „oroszmumus” befolyása alatt áll. Amerikában 25 esztendője nem voltak ilyen alacsony gabonaárak, mint most és sajnos, még senki sem látja a mélypontot, ahonnan az árjavulás kiindulhat. Oroszország szeptember közepéig 1.45 millió kvarter búzát, 782.000 kvarter árpat és 139.000 kvarter tengeri exportált. Ezen mennyiségek mögött elenyészően csekély jelentőségű az az 1000 kötesz buza, amit Csikágóban adott el Oroszország, hogy az ottani árakat is befolyásolja. Hiszen a csikágói terménytörsde napi forgalma 10—20 millió bushel, amely mellett az oroszok 5 millió bushel tetele nem játszhatott döntő szerepet. Ugy látszik azonban, hogy Amerika is fél az orosz mumustól és Farm Board — bár egyelőre sikerült biztosítani a terményexport finanszírozását — nem a legerősebb lábón áll. Az orosz export főzöme az angol piacokra zudul. Ez begállapítható abból is, hogy Dél-Oroszországból 200 újabb gőzöst indítottak el búzával megrakva, leginkább angol kikötőkbe. Eppen az oroszoknak ez a nagyarányu exporttevékenysége eredményezte, hogy a hajófuvardíjakat a Fekete tenger kikötőiből Nyugat-Európa felé felemelték a hajóstársaságok, bár ebben az évben a dunai buza igen kevés foglalkoztatja a hajóstársaságokat. A hajóelőjegyzésekből megállapítható, hogy legalább is november közepéig akarja folytatni Oroszország a mostani nagyiramu exportot, mert a hajókibérelések eddig az időpontig hetenként igen nagy ürtalomra szólnak.

Rendkívül rejtelmes azonban, hogy a szovjet tulajdonképpen honnan veszi az Európába zudított hatalmas búzátömekeket, hiszen az orosz lapok tele vannak panasszal.

Megállapítják, hogy a kulákok, az orosz nagyparaszok ellen indított hadjárat eredményei szomorúak, az új rendszer nem vált be és az előirányzott buzamennyiségeket csupán két ország rész szállítja be pontosan, míg Ukrajnában, a Kaukázusban, Kazakban jóval keve-

Banktól fogja megkapni a kamara, tíz évi törlesztésre, a Banca Nationala által megállapított mindenkor hivatalos bankrátánál maximálisan 3 százalékkal drágább kamatozás mellett.

Az elnök felvilágosító szavai után az igazgatósági ülés dr. Gherman Laurian és Hargitay Bertalan javaslatára elhatározta, hogy a javaslattevőkkel kibővített építkezési bizottság újabb tárgyalásokat fog kezdeni Schwarz Jakabbal, az építkezésre kizemelt telek tulajdonosával, hogy hajlandó-e az általa kért összegből engedni. Ha az ár kérdésében létrejön a megegyezés, a kamara azonnal aláírja az ideiglenes adásvételi szerződést és felterjeszti az illetékes fórumokhoz jóváhagyás végett.

sebb búzát szállítanak be, mint amennyiről a heti, illetve havi előirányzatok szólnak. Kellektív gazdaságok a gazdasági év első két hónapjában mindössze 69 százalékát szolgáltatták be az előirányzottnak, a szovjetbérlok pedig 40 százalékot. Most természetesen szigorú rendszabályokkal és más szovjeteszközökkel próbálják ezt a gabonaszállítást sürgetni. Mindenképpen jól jár azonban az orosz kormány, mert olyan rendkívül alacsonyan állapította meg a beszállított gabona árát, hogy a nyomott export árak mellett is feltétlenül megleti számítását. Egyelőre tehát Oroszországot nem alterálja a buza áresése, sőt politikai okokból éppen az a célja, hogy minél nagyobb zavarokat idézzon elő a világpiacokon. A valutaszükséglet jel-szava ugyanis e pillanatban kevésbé hihető és más körülmények is amellelt szólnak, hogy a buzadumpinggal politikai propagandát üz a szovjet. Hogy pedig ez a dumping egyhamar nem fog véget érni, arra legjobb bizonyíték az orosz lapoknak hirdása az kampányra való előkészületekről. E szerint szeptember közepéig 18 millió hektár új területet tesz ki máris az úszú vetés. Eppen ezért a kapitalista világnak és a kapitalista termelésnek idejében védekeznie kell Oroszországgal szemben. Itt az utolsó pillanat, hogy a világ termelői államai a gazdák és a termelők megmentése érdekében közös védőfrontban tömörüljenek az orosz dumping ellen.

— Olcsóbb lett a francia áru Romániában. Bukarestből jelentik: Az ujonnan megkötött román-francia kereskedelmi szerződés értelmében (életbelépett 1930 október 1-én) a pénzügyminisztérium ma megküldötte a vámhivataloknak mindazon Franciaországból importált áruk listáját, amelyek vámredukcióban részesültek. A redukcio sajtokra, szövetekre és vegyi termékekre vonatkozik. Az új vámtételek a főbb cikkeknek a következők: Rocuefort-sajt 2200, Camembert, Erie, Port, Salut, Gruyere 5000 lej 100 kg-ként. Krokodil, kigyó és egyéb exotikus bőrök 27.000 lej 100 kg-ként. Ezüstözött, aranyozott és bronzirozott bőrök (kis állatok) 20.000 lej 100 kg-ként. Antilop- és krokodilcápák 60.000 lej 100 kg-ként. A szövött áruk közül: tiszta selyem négyzetméterenként 200 gr., vagy nehezebb, festetlen, 1000

lej száz kg-ként, fehér, vagy bármely színre festett 1170 lej 100 kg-ként. Ugyanezek 200 grammal könnyebb, de legalább 120 gr. súlyu festetlen 1530, festett, vagy fehér 1800 lej kg-ként. Selyemharisnyák 2700 lej per kg. Vegyi áruk közül szappan (nem illatosított) 3500 lej, tapioka, sagou etc. 3500 lej per kg, gyermektáplisztek 2500—3000 lej per kg. Ugyancsak redukálták a textilárak, parfümök, virágok és gyógyszeres behozatali vámját.

Két fizetésképtelenség a szatmári piacon. A szatmári piacon újabb két fizetésképtelenség történt, magán-egyezség formájában. Az egyik cég Fleischmann Herman rófoskereskedő, akinek passzívai 2 millió 200 ezer lejt tesznek. A hitelezőkhöz intézett körlevelében 45 százalékos kvótát ajánl fel, miután a kényszeregyezségi törvény által előírt minimális 60 százalékot képtelen megadni. Arról, hogy a felajánlott kvótát milyen részletekben és mennyi idő alatt akarja fizetni, körlevelél nem tesz említést. — A másik fizetésképtelenség a Favorit cipőáruház, amely a régi Turul cipőgyári lerakat utódja és a piac legszolidabb cipőkereskedőinek egyike volt. A cég még nem készítette el teljesen státusát, de saját közlése szerint a passzívák körülbelül egymillió 500 ezer lejt tesznek ki.

Marosvásárhely önálló állatexport szindikátust követel. A marostordamegyei mezőgazdasági kamara a napokban értekezletet tartott, amelyen a nemrég Kolozsváron megtartott országos export-konferencia ügyével foglalkozott. Már ezen a konferencián szövetették a marosmegyei delegátusok, hogy külön szindikátust követeljenek maguknak. Maros megyében ugyanis évtizedek óta olyan eredményes állattenyésztés folyik, hogy az exportörök és külföldi kereskedők állandóan erről a vidékről vásárolnak faj- és husállatokat. A szászregényi és marosvásárhelyi vásárokról egy-szerre ötven-hatvan vagón élőállatot szállítanak külföldre nagyobb osztrák, olasz és német cégeknek. Ugyanide gravitál Gyergyó vidéke is. Az export szempontjából Marosvásárhelynek még az az előnye is meg van, hogy abszolút modernül felszerelt vágóhid áll az exportörök rendelkezésére, ahol ötszáz-hatszáz szarvasmarhát is lehet vágni, azonkívül nagyszerű hűtőkamaráiban is jelentékeny készletet lehet beraktározni. Eppen ezért a marosmegyei mezőgazdasági kamara elhatározta, hogy megkeresi az illetékes minisztériumokat és kérni fogja, hogy Brassó, Temesvár, Déva, Nagyvárad és Szatmár mellett engedélyezze egy Marosvásárhelyi székhellyel rendelkező önálló marosmenti exportszindikátus megalakítását.

Ha szolid és megbízható
helyről akarja **LIBAZSIR** szükségletét beszerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot
KLEIN orth. kóser
szat és baromfi-szarnokából Oradea, Seguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasuton saját bődlnben.

A KÖNYVPIAC SZENZACIOJA
INFANTERISZT SVEJK. KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Magyar Színház

Szerda
Csütörtök
Péntek

Színház—Mozi

A kolozsvári Magyar Színház megnyitó előadása

— Madách: „Az ember tragédiája”-nak reprize. —

Csak helyeselni tudjuk a Magyar Színház igazgatóságának azt az elhatározását, hogy a Magyar Színház ezidei szezonját a legnagyobb magyar gondolkodó és drámaköltő még ma is élő s az emberiség kialakulásában ma is örök érvényű igazságokkal ható drámai költeményével vezette be. A szándék helyessége azonban nem volt harmóniában azzal a követeléssel, hogy „Az Ember tragédiája” megfelelő színpadi beállításban, a mű kiválóságához méltó összjátékban, kevesebb anakronizmussal és több stilszerűséggel kerüljön a kolozsvári közönség elé. Annyit Kolozsvár közönsége is elvárhat, hogy a legnagyobb magyar költők és gondolkodók egyikének halhatatlan alkotását, legalább is bizonyos részletekben, ne színezzék át operett-gesztusokkal, ami tegnap este a legtragikusabb jelenetekben előfordult. „Az ember tragédiája”-nak keretében egyébként a színház új drámai hőse: Földényi László is bemutatkozott, akitől egyelőre csak azt tudjuk megállapítani, hogy organuma meglehetősen kellemes és többé-kevésbé tud is banni hangyagával. Feladata, amivel meg kellett mérköznie, olyan nagyarányú volt, hogy nem csodáljuk, ha várakozásainkat nem tudta tökéletesen kielégíteni. A férfi-főszereplők közül egyedül Forgács állott feladatának magaslatán. Itt-ott valóban az a fölényes, cinikus Lucifer volt, amelynek Madách elképzelte ezt a pompás drámai alakot. Poor Lili Évája már nem ismeretlen előttünk. Régi kvalitásai most is teljességgel érvényesültek. Az epizodszereplők közül Tóth Elek, Szentgyörgyi Mária, Betegh Bébi, Réthelyi játékát kell elismerően megdicsérni. Kis szerepben is feltűnt üdéséggel és fiatalágával, előadásának folyamatosságával a színház új naivája: Forgácsné, Bárdi Teréz.

A Román Opera műsora

Szerdán, október 8-án: Tosca.
Pénteken, október 10-én: Sámson és Delila.
Vasárnap, október 12-én este: Zsidónó Szerdán, október 15-én: Parasztkécsület és Gianni Schicchi.
Pénteken, október 17-én: Bolygó hollandi.
Vasárnap, október 19-én: Szöktetés a szerájból.

A Magyar Színház Irodájának közleménye

Nádor Jenő első fellépése. Kedden este lép fel először Kolozsváron Nádor Jenő, a társulat új bonvivánja, aki a budapesti Királyi Színházban több, mint kétszázötvenszer játszotta ezt a szerepet.
Viktória. Három előadásra tüzte ki az igazgatóság a héten a diadalmassá kerüli „Viktória”-t. A világvárosok vezető operett-színpadjai ma mind ezt a kivételes operettet játsszák. Nálunk Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Nádor Jenő s az együttes legjobbjai lépnek fel a „Viktória”-ban. Az előadást Komjáthy Károly vezényli. A tömeges elővételelőlve, mindhárom előadás telt házak előtt fog lefolyni.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd: Huzd rá cigány. Operettujdonosság. Nádor Jenő szerződött tag bemutatkozása. Kondor Ibolya, Kaszab Anna, Betegh Bébi, Ihász Aladár, Tompa Béla fellépése. B. bérlet 2 sz. Ssz. 10.
Szerda: Viktoria. Operettujdonosság. Nádor Jenő, Kondor Ibolya, Betegh

VIKTORIA

Kondor—Betegh—Nádor—Tompa—Ihász—Komár

Bébi, Tompa Béla, Ihász Aladár, Réthelyi Ödön, Komár Julius fellépésével. Premierbérlet 1 sz. Ssz. 11. (A bérlek helyeit kívánatra becsereleli a pénztár.)
Csütörtök: Viktoria. (A bérlet 3 sz. Ssz. 13.)
Péntek: Viktoria. (B bérlet 3 sz. Ssz. 14.)
Szombat: Siratóban. (Eredeti vigjáték-ujdonosság egy felvonással.) A nagyságos asszony álmodik. (Vigjáték-ujdonosság három lejezetben.) Premierbérlet 2 sz. Ssz. 15.
Vasárnap délután fél háromkor: Szökik az asszony. (Operett. Kondor, Betegh Bébi, Tompa, Ihász.) Ssz. 16.
Vasárnap este 9 orakor: Alvenci huszárok. (Operettujdonosság. Nádor Jenő, Kondor Ibolya, Betegh Bébi fellépésével.) Ssz. 17. Bérletszünetben.
Hétfő este: Siratóban. A nagyságos asszony álmodik. (Ujdonosság második, A bérlet 4 sz. Ssz. 18.)

RADIOMUSOR

Idő: Középeurópai
KEDD, OKTÓBER 7.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12.30: Hírek, időjárás, időjelzés. — 12.50: Grammfón. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Hírek, időjelzés. 18.30: Zenekar. 19: Grammfón. 20: Rádiózenekar. 20.30: Felolvasás. Operaáriák. — 21.15: Zenekar. 21.45: Hírek.
Budapest. 9.15: Hangverseny. Tartini: Adagio. Verdi: Traviata — Violetta áriája. Chiabranó—Corti: La Caccia. Kreisler: Syncopation. Handel: Menüett. Dell'Aqua: Menüett. — Abt: Kakuk, meddig élek. Monasterio: Sierra Morena. Debussy: Ballet. Seclair: Tambourin. Popper: Kis orosz dalok. Thomas: Mignon—Polonaise. Strauss—Hubay: Alkonyi álom Mozart—Kreisler: Rondo.
9.30: Hírek.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés.
12.05: Szalonzenekari hangverseny. Strauss: Denevér — nyitány. Lehár: Vig özvegy. William H. Woodin: Meditatio. Szirmai: Alexandra. — „Tul az üveghegyek kék kódán”. Puccini: Tosca — ábránd. Rollins: Édes jó éjszakát.
12.25: Hírek.
1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.
2.30: Hírek, élelmiszerárak.
4: Brandeisné Rrey Malenie gyermekversei és meséi.
4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5: Vikár Béla, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának előadása: „A hó és jég birodalmából”.
5.30: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. Rossini: Semiramis — nyitány. Ochs: Humoros átirat. Egy német népdal különböző mesterek stílusában. Téma, Bach, Haydn, Verdi, Wagner, Schumann, Mendelssohn műveiből.
6.30: Francia nyelvoktatás.
7: A rádióélet felőrája. Őszi divatruagondok.
7.30: Báró Vay Sarolta zongorahangversenye.
8: Előadás a Balatonról.
8.30: „Ősz”.
9.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
9.45: Másfélórás könnyű zene. Majd: Cigányzene.
Bécs. 21: Bach orgonaművei.
Berlin. 21.10: Egyfelvonásos.
Breslau. 20.15: Mozart: Varázsfuvola c. operája.
Frankfurt. 21.15: Zongorajáték.
Lipsee. 21.10: Szimfonikus hangv. Beethoven: II. szimfónia. Saint-Saens Haláltánc. Bolzoni: Menüett. Wagner: Tannhauser nyitány. — 19.50: Opera.

Poznan. 19.50: Opera.
Riga. 18.30: Schubert—Berthé: Három a kislány c. operettje.
Róma. 20.35: Zongora és zenekari hangverseny.
Milánó. 21.15: Vegyes hangv.
Prága. 20.40: Szaxofonjáték. — 21: Szimfonikus hangv. Beethoven: D-dur hegedűverseny. Dvorak: Vonósszerenád. Allamhimnusz.
Pozsony. 20.40: Szórakoztató zene.
Brünn. 20.40: Rádiózenekar.
Oslo. 20: Svendsen: G-dur szimfónia és IV. norvég szimfónia.

SZERDA, OKTÓBER 8.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12.20: Hírek, időjárás. 12.30: Grammfón. 16: Rádiózenekar. 17: Felolvasás. — 17.15: Hírek, időjelzés. 17.30: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 20: Zongorahangv. Szrabín: Szkrjabin, Brokovev, Gabott, Chopin Liszt művei. 20.45: Csellóhangv.
Budapest. 9.15: Rékai Miklós szalonzenekari hangversenye.
9.30: Hírek.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
12.05: Eugen Stépat orosz balalajka zenekari hangversenye.
12.25: Hírek.
1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.
2.30: Hírek.
3.30: Morse tanfolyam.
4.10: Stumpf Károlyné előadása: A háztartásról.
4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5: Marschalkó Lajos novellái: Mohács felé. Délibáb.
5.30: Grammfónhangverseny.
6.30: Olasz nyelvoktatás.
7: Rádióamatörposta.
7.45: Berkó István előadása: „Diszszemle a Vérmezőn 30 évvel ezelőtt”. Közreműködik a m. kir. 1. honvédegyalgezdred zenekara.
Utána: Pontos időjelzés, hírek.
9.10: A Roth-kvartett.
Utána: Időjárásjelentés.
Majd: Farkas Jenő és cigányzenekari hangversenye.
Bécs. 22.30: Grammfóntánczene.
Berlin. 22: Szórakoztató zene.
Köln. 21: Dalok.
Varsó, Kattovic. 20.30: Chopin-est. Szoprán, ének, zongora.
Poznan. 22.15: Kávéházi zene.
Riga. 20.30: Lohengrin és Aida részletek.
Milánó. 20.40: Operettrészletek.
Róma. 20.50: Szimfonikus hangverseny.
Prága. 20: Filharmonikus hangv. Pószony. 18: Szlovák népdalok.
Oslo. 22.05: Dalok és áriák.
Toulouse. 20.30: Operettrészletek.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 9.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12.50: Egy óra grammfón. 16: Dimicu-zenekar. Könnyű és román zene. — 17.30: Dimicu-zenekar. 19: Grammfón. 20: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. Albu szolista közreműködésével 20.45: Dimitrescu operaénekes áriaestje. 21.15: A rádiózenekar szimfonikus hangversenyének folytatása.
Budapest. 9.15: A m. kir. 1. honvédegyalgezdred zenekari hangversenye. Franz: Görgey — induló. Waldteufel: Virágkorzó. Auber: A fekete dominó. Csajkovszky: Pique Dame. Leoncavallo: Mattinata. Lange: Orosz ábránd. Kacsóh: János vitéz. Stolz: Slágerszámok „A legszebb tangó” c. hangosfilmből. Mascott-keringő. — Tangó. Te vagy az én Gréta Garbom. Münchner Kindl.
9.30: Hírek.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

Magyar Színház

Világsiker
Uj szereposztás
Uj betanulás

12.05: Hangverseny. — Beethoven: F-dur románc. Jensen: O el ne hagyj még boldog óra. Sarasate: Andaluziai románc. Proch: Téma és variációk. Fibich: Költemény. Rossini: Szevillai borbély. Kreisler: Szerelmi mámor. Hubay: A fonóban.
12.25: Hírek.
1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.
2.30: Hírek.
4: Rádió Szabad Egyetem. Grammfónlemezek: Lehullott a rezgőnyárfa; Csak egy kis lány... Csitt babám; Felkötöm a rézsarkantyum; Ritka buza... Csillagok, csillagok. Osztrovskyné dr. Németh Agnes: „Fokozzuk a csemegeszőlő fogyasztását”. Grammfónlemezek: Cserebogár; — Csárdás; Sivar buckatetőn; Kesergő. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.
5.10: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata.
5.45: A m. kir. folyamórség zenekari hangversenye.
6.45: Relle Pál felolvasása: „Meiseni órák”.
7.15: Angol nyelvoktatás.
8: Tarnay Alajos és Lányi Viktor dalai. Éneklék Szabó Lujza és Szedő Miklós.
9: Svéd est.
Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
Majd: Cigányzene.
Bécs. 19.30: Rossini: Angelika c. vigeroperája.
Berlin. 20: Filharmonikus hangversenye. Bruckner: VII. szimfónia.
Varsó. 22.15: Hegedű és zongorahangverseny.
Kattovic. 22.15: Szólisták hangv.
Milánó. 20.40: Donizetti: Szerelmi bájjal c. operája.
Prága. 21: Hangverseny.
Pozsony. 18: Saint-Saens est. 20: Verdi zene.
Brünn. 19.20: Részletek cseh operákból.
Oslo. 20: Bach: H-moll nagymiséje.
Toulouse. 21: Katonazene. — 22: Massenet: Manon c. operája.

Aprohirdetések

Szörme bundákat 3500 és szörme galérok 350 lejtől kaphatók, V. Jánky, Fő tér 22. Udvar.

Vidéki szülők figyelmébe. A cluji zsidó Leányintézet még felvesz növendékeket korlátolt számban. Egyetemi hallgatóknak külön szoba. Str. Iuliu Maniu 9.

Park Szálloda megnyitott Kolozsváron Regele Ferdinand 36/a. Olcsó árak, utazóknak kedvezmény.

Köser élelmiszerüzlet italmérésrel központban átadó. Cím a kiadóhivatalban.

Zsidó egyetemi hallgatók koszt és lakás ellenében tanítást, vagy megfelelő állást vállal. Cime: Klein Irma, Szatmár, Str. Jacobini 16.

Gyakornokot azonnal felvesz fatelep. Ajánlatokat előképzettség megjelölésével „Fatelep” jellegre a kiadóhivatalba.

Német nyelvórákat adok. Cím a kiadóban.

Zsidó orvostanhallgató lakás ellenében tanítást vállal. Cím a kiadóban.

Az „UNICUM”
őnbortváló pengék és bortvák jobbak
Kaphatók mindenütt

XIII EVF.
Cluj—K
október
5691 E

As Uj Kelet
és bánati z
n
Cikkeink ut
forrás megj
Kéziratokat
és megőrzésü

Erdély e

Mir
aki n
zeti-p

Takare

A két napos
vezetésével arán
nyert. Az uralk
mányos rend f
tött és miután
ket nem kívánt
mány megalakít
legerősebben r
raszpárt egyik
meg, aki ma dé
az uralkodónak

Az új kormány
zeti-parasztpárt
Nem látszik va
hogy ez a kormány
jon magáénak
kivánna kormány
uralkodó ezzel
pillanatban tiszt
vállaló, hogy a
zések elsősor
személyi okai
nescu-kormány
társulában az
és pénzügyi pr
a külföldön eg
nek deklarált
gyobb eredmén
tott, mint előző
Nyilvánvaló,
dik tehát a kért
Gyulának a ko
A volt miniszter
ra hivatkozik
hogy ezek csak
lyasolhatták a
kének távozásá
kódó és minisz
mányzás kérdé
tek vonták ma
sát, vagy a ne
teljes mértékbe
esetben ez a t
vagy a kormány
ben támadtak
Maniu között.
belüli intrikák
helyzetet, am
együttműködés
ges. Maniu he
meglehetősen t
ban nem uszus,
mányt pártvál
lető párt vezér
A közeljövő
meg fogják m
tényleges oka
kalmunk lesz a
désével és a M
alakulásával m
is foglalkozni.